

CURIERU ROMANU

Prețul prenumerății pentru *Curierul Român* imprennă cu *Buletinul Oficial* este de doi galbeni pe an; iar în parte unul câte un galben.

Abonarea se face în București, la

Gazeta

POLITICA, COMMERCIALA
ȘI
Litterară.

Redacție și la D. Iosif Romanov; la județe la CC. Cărmuzi și la DD. Profesori.

Această foie este de două ori pe săptămână, Marțea și Sâmbăta, iar *Buletinul* de patru ori.

ANUL XVIII. №. 83.

BUCUREȘCI.

MARȚI, 29 OKTOMBRIE 1846.

TEARA ROMÂNĂSKĂ.

Ku cea mai vie plăcere vedem că din ce în ce și la noi printrunde marea adevăr că «Kommerțul este sufletul națiilor»; și că el aduce civilizația și frăția între nații. Asemenea vedem că o nespusă bucurie că spre înlesnirea comerțului, nu numai guvernul îngrijește cu dinadinsul luând toate măsurile ce-i stau prin putință spre a-l putea înflori, dar apoi și particularii pun mîna la această mare faptă care va aduce înlesnirea și bunul traiu între toate clasele, și mai ales care va scoate pe plugar din apatia în care îl aruncaseră timpurile nesiguranței ce atîtea veacuri au arăsat și au addus ca într-o stare de ammorțire morală pe acest prințipat atât de bine-cuvîntat de *Provedință*. Dar, și particularii au început a pune mîna la acest mare lucru, și, după exemplul națiilor civilizate, Români din România-Mică, ne dă ocazia de a publica întru asociație comercială prin acțiunile ce s'a întocmit acum și la noi de boeri și neguțători, pentru înființarea pe Dunăre a două remorkaruri cu vasele lor spre transportarea produselor din toată țara Românească la Portul Brăilei. Noi credem că tot comerțul, mare și mic, va aplauda această frumoasă întreprindere.

Eacă programa acestei societăți ce ne-o împărtășește unul din abonații noștri dela *Kraiova*:

« Repede dezvoltare ce luă negoțul în România de căți-va ani încoace și mai virtos în privința produselor ce se exportează e ne tăgăduie. Proprietarul ce pînă aci nu cunoștea proprietățile sale așeză le cultivă singur, și isbinda unora încurajă pe toți pînă la muncitorul țeran, carele puind s'îmînța în pămînt el n'asăteaptă ași hrăni familia numai din rodurile ei, ci n'arjduiește foloase mari. Neîndemniările însă ce cereau întru transportarea produselor din toată România pînă la Brăila, fiind lăsate numai în dispoziția capitanelor de vase turcești de dincolo de Dunăre, și care bucurîndu-se de aceasta de o dată mărescu navlurile la îndoit și întreit preț, după al lor karișiu și impregiurare, puind simțitoare stavile comerțului, au îndemnat pe un mare număr de propri-

etari și neguțători a înforma o asociație de acționari al căria scop este înființarea a două remorkaruri cu vasele lor trebuincioase, spre transportarea produselor din toate părțile țării Românești pînă la Brăila, încredințată fiind la aceasta, de sprijinirea obștească ce nențetă ne împinge către tot ce ne poate duce la ferivire, și care tot d'acum este încurajatoare negoțului, știind că el poate da unei nații o ferivire esistență materială.

Spre acest sfîrșit dar, s'a gîsit de cuvînt a se face o listă în care se înscrie toți aceia ce vor dori a lua acțiune, și numărul acțiunilor ce va lua fieși care, potrivit mijloacelor și buneii voințe ce va avea a încuragea această întreprindere, tot de odată a se aduce prin D. Kluceru Opran, Petre Veron și Enake Xagiad, din Europa dela oameni competenți la asemenea întreprinderi, cuvîntuioasele deslușiri de costu și înființarea a două remorkaruri cu vasele lor, keltuelile anuale, și deplină știință despre regula și întocmirea acțiunilor, și când după aceasta, suma ce se va subscrie se va sokoti cu aproksimație de ajuns spre a se putea cumpăra și înființa aceste vase, se vor konvoka toți DD. acționari ce vor fi luat dela număr de cinci acțiuni în sus, ca prin votăție se aleagă o direkție de patru sau cinci mîndulari a căroro destoinicie și karakter se konvospunză cu sarcina ce li se încredințează; kariu pe de o parte se vor indeletnici cu cumpărătura și înființarea acestor vase; iar pe de alta vor alkătuia un statut pe care mai întru il vor depune în țerchetarea obștii, și după ce se va primi de komplet, atunci potrivit cu povața acestuia se va kirmui această întreprindere kiar de DD. Direktori aieși din sinul societății ce s'a zis mai sus. »

Subsemnați:

Ioan Bibescu.
Nikolae Brăiloiu.
Dimitrie Xaralambie.
Petre Obedeanu.
Ioan Otetelișanu.
Kostantin Zătreanu.
Dimitrie Bibescu.
Ioan Vlădoianu.

Kostantin Brăboveanu.
Ioan Dikulesku.
Petre Veron.
Vlăduț Văcănoiu.
Enake Xagiad.
Nikolae Mihail.
Petru Apostol
Kostantin Kipa.

Gligore Rakoviץ.	Ditrie Nençiu.
Ştefan Gъnesku.	Nae Fratoşiteanu.
Konstantin Glogoveanu.	Gligorie Lъcheanu.
Georgie Opran.	Georgie Pişakov.
Dimitrie Polizu.	

Dar tot odată, nu cu mai puţin bucurie vedem şi întrecerea cea mare ce a urmat la luarea de akşii pentru această întreprindere. Pînă acum s'au şi adunat 190 de akşii (în subskrişii), adekă 19,000 galbeni, dela următoarele persoane:

- 20. akşii. D. Marele Logofăt Ioan Bibesku.
- 10. — — — Vornik Ioan Otelişanu.
- 10. — — Polkovniku Dimitrie Haralambie.
- 10. — — Kluceru Ioan Vîdoşanu.
- 15. — — — Georgie Opran.
- 10. — — — Gligore Rakoviץ.
- 10. — — Doktoru Petre Veron.
- 10. — — Serdaru Kostandin Braboveanu.
- 10. — — — Vълуţi Vълъноiu.
- 10. — — Kir Nikoloe Mihail.
- 5. — — Marele Logofăt Nikolae Bъriloiu.
- 5. — — — Aga Petrake Obedeanu.
- 5. — — — Aga Kostandin Zъtzeanu.
- 5. — — Kluceru Kostandin Glogoveanu.
- 5. — — — Dimitrie bibesku.
- 5. — — Serdaru Ioan Dikulesku.
- 5. — — Kir Eenakie Hagiad.
- 5. — — — Petre Apostol.
- 5. — — — Dimitrie Nençu.
- 5. — — Nikolae Fratoşiteanu.
- 4. — — ,Ştefan Gъnesku.
- 3. — — Kluceru Gligorie Bengesku.
- 3. — — Pitaru Gligorie Lъcheanu.
- 3. — — Kir Georgie Pişakov.
- 3. — — — Konstandin Kipa.
- 3. — — — Petrake Koйca.
- 3. — — Serdaru H. Dobrişeanu.
- 3. — — — Dimitrie Polizu.

Oncare D-lor întreprinzători şi D-lor akşionari.

BUCURESCI.

Alături, 27 alle kurgătoarei, s'a fcut cu mare solemnitate inauguraja kasarmei din această kapitale.

MARE A-BRITANIE.

Foametea în Irlandia tot urmează. Prin lokurile însă pe unde lukgurile publice au început, poporul este liniştit, de şi este mare greutate de a gъsi şi cu bani de alle hranei; iar în komitatele Klarei, Maioului şi Tiperiului, sufferinţele poporului sunt grozave. În foaiea Clare-jurnal se citeşte istoria unei femei

moarte de foame: această foaie spune tot odată că populaţia a pгъdat o mulţime de karre inkъkate cu gъu.

Avellaşi jurnal publică o skrisoare a Doktorului Hale adresată către lordul Russel, în care se kuprind următoarele vorbe:

«Mi-e teamă că mai înainte de a'ţi veni această skrisoare, sute de lokitori din distriktul nostru s'au kazь viktime de ororile foametii». Skrisoareă această face că toţi citesc cu o mare durere şi neastămpăr jurnalele din komitatul Maioului. Cu toate acestea, zice această foaie, orî cât de tristă este starea lokitorilor din acest komitat, încă nu avem a anunţa nici o împregiurare de moarte pгicinuită de foamete.

— Jurnalul Cork Examiner anunţă hotărît că un mare număr de persoane au murit de foame la Castlehaven, în komitatele Klarei şi Maioului; după care apoi el mai adaugă:

Ce fak komisarii guvernului într'o astfel de situaţie? Ce aşteaptă ei ca să fakă ceva? În komitatul Limerinului, poporul urmează a atakă pгъvblile pгinarilor şi karrele cu pîne, luând tot ce gъsesă. Mai multe cete pгembly kămpile şi-au ku sila toate armele ce le pikă sub mълă, lukru ce seamblă a prevesti proiecturi serioase de insurekţie.

S P A N I A.

La 12 Oktomvrie a urmat la Palat ceremonia sьrutării de mълă cu okasia mърitării reginei cu augustul său văr infantul don Françisko d'Assise. Sunt mulţi ani, zice Heraldo de kând nu s'a mai vъzut în salele regale o astfel de imbuzoală de persoane remarkabile; asemenea nici odată grandeţa Spaniei şi înalţii funkţionari ai statului n'au argtat atьta luks şi atьta manifiçenţ.

Regina şi augustul său konsoarte şedeau pe tron; regele purtă pe pьptu'i Tunsura de aur şi kучea cea mare de ordinul lui Karol III. La stъnga tronului erau puse dozь fotolliuri, pe care şedeau serinissima infanta dona Luisa Fernanda şi serinissimul infantul don Françisko de Paula. Duka de Montpensier sta în pгicioare denapoia fotolliului augustei salle konsoarte infanta moştenitoare. Regina mumlă şi duka d'Aumale nu se aflau la această çerimonie. Kurtea înfăţişă spentakolul cel mai manifik şi mai mърeţ. În timpul sьrutării de mълă o mulţime mare akoperea pietele Arsenalului şi Orientului, unde muzicele tutulor regimentelor garnisoanei esekutau pe gъnd cele mai frumoase bukăi.

— Jurnalele progresiste s'arată foarte nemulţumite despre titlul de grandeţa Spaniei ce regina a dat fiului D. Bresson, cu okasia mърitării, kând toată lumea se aşteptă, cu această okasie, a vedea publikarea unei amnistii generale, şi kând guvernul avea de respătit mai vълăiu merrite, şi persoane care au servit naţia. Între altele, Clamor publico, se esprimă astfel asupra acestei împregiurări:

«Altădată, vine-vă trebuie să merite titlul de mare de Spania făcând serviciul țerei, precum Gusman cel Bun și Fernandez de Kordu. Astăzi, titlul acesta este prețul de amurete, de intrige matrimoniale și de apostasii politice. Zău, grandetă de Spania nu s'o fi prea lăudând de o astfel de onoare ce i se făcu.»

O CONFESSIE.

(Urmare.) *)

Ku toate acestea, adevărul este că făceam mare sgomot în călătoriile melle, și numele meu nu întârzie a se face tare cunoscut pretutindena, din pricina multora gentilețe ce lăsam în urmă'm pe ori unde treceam. De exemplu, în Germania, jucând kontrodanțuri, și vălșuind ku înaltele prințese, le făceam, adesea, să kază ku kipul cel mai nekuvincos; mă luam nekoutenit la sfadă ku toată lumea pentru toate bagatelele, și ajunsesem a îngrozi și pe cei mai îndrăzneți, ku dibzicia mea la jokul șifului. La Roma, între altele multe pruessuri alle melle, într'una de zile aflăndumă împreună ku vre-o-kăți-va alți bunți katolici la o audiență a santului părinte, și plecăndumă, ka țeilalți, ai sgruta santul pantof, im veni fantasia de ai mușka degetul cel mare al piciorului atât de tare, în cât bietul bătrân skoasse un țipăt din toată puterea. Acastă însă glumă nu'm treku astă-dată ka țelle-lalte, ci mă văzuu, câte-va zile arestat în fortetea santului Angel, și în urmă porniți din kapitală fără voie-ne. Prin toate țelle-lalte staturi alle Italiei am jukat mari role ku toate akrițele țelle mai renumite, și abia am scăpat de stiletul lazaronilor. La Paris, mă însoțiiu kurgând ku toți kraiți cei mai vestiți, și în puțin timp ajunseiu a'i speria pe toți, atât ku filosofia mea cea îndrăzneată, cât și ku toate finețele gergului birbanților, și ku mulțimea espressiilor țellor mai meștesugite, din kare țelle mai multe le imprumutassem dela D. Mendel, bun moștenitor intru acasta părintelui său, karele mai înainte a fost servit ka sekretar intimu la reșasatul ducele de Richelieu.

Priimit fiind în multe kase din țelle mari, am avut okkasia de a face acolo kunoștința și a învțașilor (beaux-ispriți) franțezi. Într'o zi, față aflăndumă și eu la citirea unei nove bukăți de teatru, din ce pricină nu știu, im veni o mare postă a luda peste măsură talentul autorului ei, și peste puțin zile aflaiu că într'o skrisoare kare skrăia acesta la o persoană mare din Petersburg, vorbiă de mine ka de un june deșvârșit, năskut spre onoarea și gloria patriei sale. Nu e, dar, nici o îndomălă că franțezii nu se potu, ku drept cuvânt numi cei mai rekunoskători oameni dupe pământ.

Trebuința țeră a vedea și Anglia. aci, întokmai

ka Alcibiade, mă prefăcuu un alt om în altă țeară. Mă distinseiu kurgând în arta de boksar, ținuu pariuri în luptele kokșilor, și băuu ku atăta ardoare ku lokuitorii mării Britanii, în cât peste o lună de zile kăzuu bolnav la așternut. În konvalesența mea, vrând a mă folosi de orele țelle de perdut, și a'm în trebuință timpul de feblețe în kare zokă mă aflam, mă apukaiu să făcu karikature asupra toatei familiei regale, și îndată toate jurnalele Londrei începură a vorbi de dănsule ku mari laude.

Redobândirea puterilor melle fu de mare vătmare D-lui Mendel, kăci într'o zi im veni fantasia a'l arunca jos din kapul nnei skări foarte înalte, și acasta, din pricină că și lui îi plesnisse în kap să glu-measkă ku jenia mea. Frageda mea engleză leșină, pe kând skimpul meu mentor numără treptele skării ku kapul. Ku toate acestea însă, rog pe cititorii mei a krede, că inima mea n'a simțit nici odată gelozia, acastă dar pornire nu o poțiu sokoti de cât ka un efekt, sau o suită a boalei ce avusessem. D. Mendel dintr'acasta, mă părăsi, și fie-kare înpartesi înștiințării pe părintii mei de acastă desprăjire în felul său. El le spuneă că eu sunt un desfrănat ku totul și un mare kraiu, și eu îl înkondeiam pe dănsul de ku totul nekarabil de titlul de guvernor, și una și alta putea fi prea adevărate, dar numă-mea krezu că eu sunt cel kare spune drept, și țatăl meu trebuî să fie de ideea măkă-mei.

În sfârșit mă reștorseiu în patria mea, unde laurul și mirsina mă așteptau. Nici o idee kurată în kapul meu n'aveam, nici un simțiment tare în inima mea, de cât uratul (Pennui), universul întreg mi se părău un jok întunecos de umbre kinezești, prințipurile toate, un frău numai pentru spiritele țelle slabe. Datoriile țelle mai sakre o supunnere ne suferită. Măngăerile, de kare mă umpleau părinții, nu'mi făceau nici o întărire în suflet. Simțind însă avantajurile unui om civilizat în țeri streine, nu întârziiau a ameți mințile kompatrioților mei în feluri de stravaganțe, și în skurt timp mă văzuu, ku bukuriam, adevăratul legiutor al Kapitalei. Korăbi gal în timp de tempești nu privește ku atăta luare aminte sgrăata magnetikă a busolei sale, ku câtă toți junii Petersburgului mă așteptau pe mine, ka să mă poată imita intru toate. Pretutindenă mă vedeam ka într'o oglindă, din kap pînă în picere, toate mișkările melle, toate gesturile melle, se kopieau și se repetau ku cea mai mare amăuntare, și acesta mă deslăta nespus. Dar ținta mea cea mai de kăpetenie erau muerile, a kărora măglisitoare atenție imi deskoperea un kămp nemerginit de lukrare. Aci nu mă poțiu stăpăni de a nu face și oare-kare reflessii filosofice. Înamorarea, (ierțăți'm mă rog cuvântul, kăci esprimă o idee.) Înamorarea, zik, este, fără îndomălă una din invențiile țelle mai folositoare pentru omenire, kare

*) Bezî N° 81.

fîră dînsa nu sar asemena, de cît ku o mînzîstire de klugurî. Aceasta slujăste junilor spre a'și putea umplea deșertul vieții ku kipul cel mai plîkut. Îndatîr ce se trezește ține-va din somn, și își deskide pe jumătate okii, știe la ce să se gîndească, și îndatîr ce'și dîr un kurs ideilor salle, știe de ce să se aruce. Îndatîr ce se presentează într'o adunare, știe unde să'și îndrepteze kîutîturele, așa toate faptele lui, toate urmările, toate kuggetele lui își au un sfîrșit, o țintî. Este adevîrat kî bîrbații uneori sîr mînie, și jaluzia îi fak de multe-orî a face niște betisuri femeilor lor, dar ce ku aceasta pentru noi junii?... noi ne avem okupația noastră, și aceasta e cel mai din țîu lukru. Pe de o parte arta de a te face plîkut lor, pe de alta, iar, de a te prefăce, și a te amîgi însuși pe tine, toate acestea nu'ți mai dau pas a te trîndîvi și nu'ți lasîr inima să addoarmî. Adesea se întîmplîr dintr'acestea și mari turburîri în famillî, dar vezi, însuși și aceste turburîri își au plîkuta lor parte; scenele de leșinuri, de disperîri și de dorințe, sunt pentru un bun kunoskîtor lukruri vrednice de zugrîvit. Skape țin'o putea. Fie-kare kautîr de sineși, și acesta e destul.

Amîgitor de modîr, am avut noroșirea să pochi învîrjbi multe bune amice între dînsese, și să desparțu vre-o kîte-va de soții lor. Fie-kare dintr'aceste istorii, mîr fîcea și mai renumit. Toți povesteau grozîvîi despre karakterul meu, și acestea ațîțau și mai mult kîriositatea, karea lukrează tot-deauna ku atîta energie în inimetele muerilor. Sistema mea la amor era fîră greșalî. Nențet le tiraniseam kînd ku gîceala mea, kînd ku jaluzia. Niçi odatîr la randevî de seara nu mîr aflam mai înainte de zecî ceasuri, și atîncî kîm intram în kasî mîr arukam pe un divan, înțeream să kask, ingîțeam vre-o kîte-va pikîturî de arî-de kolonia, sau înțeream a vorbi de daturile unei altia. Pisma lor cea askuasî, reproșurile și lakrîmele lor, mîr desfîțau ținçî șase sîrțîmîni de zile, une-orî și mai mult. După aceasta urma o rupturî, și apoi iarăși noue kînunî de mirșinî în pîka pe kap. Dreptatea însă cere a mîrturisî adevîrul: toate frumușalele nu fusserî tot didone pentru mine. Una dintr'însele, pierzînd să vede într'o zi rebdatî, kutezî sî'mî arate ușa. Un mement duoș fusei, ce e drept, foarte desperat. Dar a doua-zi mîr arukai și fîkîu din astî ingratî o karikaturî de tot komikî. Așa toatî lumea rîsse de dînsa, și eu în rîsbunai.

Tot-de-odatîr îmi venî idea de a mîr kîștorî, și aceasta nu atîr pentru ka să împlinesk dorința mîmîmei (kîvî tatîl meu nu mai trîa akîm) țî numai ka să am a kasî la mine un srentakol de adunîri, kare îmi putea fi o petreçere plîkutî, în mijlokul nenîmîratelor datorîi unai om de modî. Așa dar îmi arukai okii pe o persoanî tare frumuosî, dar fîră niçi o stare, (kare însă pîimise o edukație minuna-

tî într'o kasî din celle mari), sokotînd kî spre rekunostîntî, voi fi în pace tot-deauna din partea a face ce voiam. Plîn de această înkredîntare, a doua zi de nuntî în și dedeu parola ka să ținez, după obiçeiul meu, ku dragîlașa mea Alina, kare a astîdatî mîr desfîta tare ku karakterul sîu cel vesel și plîn de glume. Dar se întîmplîr ku totul kontra pîrerilor melle. Emilia, de rekunostîntî negreșit bolđitî, krezi de a sa datorie a să arîta soție fraggedî și ku dor; iar tandrețea și amorul sunt, prekîm știți, tot-deauna jaluzî. Filosofia mea o fîkî să plîngî, să se nekîjeaskî. Eu mîr înarmai ku rîbdarea, o pîream și o askultam ku sînge reche, mîr jukam ku șalul ei și kîskam, fîkînd sokoteala kî mai tot-deauna vigeliile celle mai mari sînt kare țîn mai puțin timp, și mai vîrtes a celle ce se rîdikî în inimetele muerilor. „Si ku adevîrat, înțetul ku înțetul Emilia își ven în sineși, să potoli și așa mi să pîra și mai frumuosî. Posomîrtețele'i kîutîturi își luâr iarăș vioi-țiunea lor primitivî, și oare-kare reproșuri ce mai urma a'm mai face, fusserî ku un glas foarte blîndîșor și țîkî și surizîndî. În sfîrșit mîr înduplekai a krede kîm kî soțioara mea s'a îndreptat ku totul, kînd, fîră așteptare'm, o vîzui de odatîr înkungîratî de o mulțime de kurtizanî. Kasa noastră dintr'aceasta să fîkî akîm și mai desfîțîtoare. Emilia înțepî a nu se mai purtî aspru ku muerile celle juo și frumuose, și să silea în tot kipul a'și meritî titlul de amabilî metresî de kasî. Tokmîrîm și ne luarmî în kasî kîntîreți italiani, jukam adesea komedî și oppere, damu mîtitele balurî și mari supele. Subskrieam katașîșele întendentulî meu de kurtî fîră a le țiti vre o datî, ne împrumutam sume mari de banî, și niçi odatîr n'aveam para în pungî. Mesela de kîrți ereau întinse la noi zi și noapte nekontenî. Într'un kîvînt, petreçeamu o viațî îngereaskî.

(Va urmî.)

BIBLIOGRAFIE.

Poesiile D. I. Katina au eșit de supt țipar în sîrțîmîna trekutî și se aflî de vînzare pe la toate libreriile. A mai țudî ku această okasie talentul junelî poet, sokotîm kî numai are lok, fiind țîkî de mult kînoskî DD. țîțitorilor noștri, prin mai multe din poesiile salle ce s'au vîzut în mai multe rînduri în această foaie. Ku toate acestea, spre a împrîștî țîțitorilor suvenîrea talentulî poetulî nostru, vom mai da ku numîrul viitor ce-va din poesiile salle.

A eșit de supt țipar și o parte din Klotilda, ku atîta sîrșîntî țerutî, și kare a și început a se împrîrți pe la DD. abonați la Edukația Mumelor. Deçi, sokotîm kî cel puțin mîkar akîm ne va fi țertat și noș de a vedea împlînduse kondițiile și din parte DD. abonați dela kari țîkî nimik nu s'a pîimîr pîrî akîm.

R., I. D. N.